

Warszawa, dnia 09.02.2010 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Andrzej Kraszewski

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 11.02.10
nr 937 podpis *[signature]*

DZKIOApek-070-417145 /10/PR

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 10.02.2010
nr 728 podpis *[signature]*

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Pracownicy Senatu

Nawiązując do oświadczenia złożonego przez senatora Wojciecha Skurkiewicza, przesłanego przy piśmie Marszałka Sejmu RP z dnia 20 stycznia 2010 r. o znakach: BPS/DSK-04302351/10, poniżej przedstawiam wyjaśnienia dotyczące poruszanych w ww. oświadczeniu kwestii.

Ad. 1. Jak rząd zamierza prowadzić negocjacje z Komisją Europejską?

System EU ETS ustanowiony dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającą system handlu przydziałami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającą dyrektywę Rady 96/61/WE zakładającą przydział bezpłatnych uprawnień do emisji dla wszystkich podmiotów objętych tym systemem. Po wejściu w życie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (dalej: Dyrektywa EU ETS) zasady przydziału uprawnień do emisji uległy zmianie. Po roku 2012 większość uprawnień będzie sprzedawana zainteresowanym podmiotom, poprzez aukcje, jednak sektor ciepłowniczy w roku 2013 może otrzymać 80% uprawnień bezpłatnie. W latach następnych liczba bezpłatnych uprawnień będzie się zmniejszać corocznie o tę samą

wartość, aż do osiągnięcia poziomu 30% bezpłatnych uprawnień w roku 2020. Całkowita likwidacja przydziałów bezpłatnych uprawnień ma zostać osiągnięta w roku 2027.

Przydział bezpłatnych uprawnień do emisji dla sektorów przemysłowych (w tym sektora produkcji ciepła sieciowego i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji) będzie regulowany zgodnie z dyrektywą EU ETS poprzez zastosowanie wskaźników emisji zwanych benchmarkami. Według systemu zaproponowanego przez Komisję Europejską, która za punkt odniesienia wskaźników przyjmuje 10% najbardziej efektywnych instalacji w danym sektorze lub podsektorze, największą ilość darmowych uprawnień do emisji (do 80%) otrzymają instalacje emitujące najmniej CO₂. Pozostałe instalacje będą zmuszone dokupić uprawnienia do emisji w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy własnymi wskaźnikami emisji, a tymi osiąganymi przez najlepsze instalacje.

Polska w ramach komitologii podkreśla, że proponowany mechanizm benchmarków w przemyśle, w tym w ciepłownictwie, w wymiarze makroekonomicznym penalizuje kraje i tak już gospodarczo zacofane, które z powodów bezpieczeństwa energetycznego bazują na węglu w wytwarzaniu ciepła. Takie rozwiązanie osłabia konkurencyjność gospodarek państw, które znajdują się na etapie wyrównywania poziomu rozwoju gospodarczego w stosunku do państw zachodnich UE. W takiej sytuacji, pomimo stosowania najlepszych dostępnych technologii i najnowocześniejszych urządzeń opartych na węglu te podmioty będą poszkodowane, gdyż wskaźnik, według którego dostaną bezpłatnie uprawnienia do emisji będzie oparty, np. na gazie, czyli paliwie najmniej emisyjnym.

Podejście prezentowane przez KE – zgodnie z założeniem Dyrektywy EU ETS 2009/29/WE – przy dodatkowo bardzo zastrzonych wartościach benchmarków, nie spełnia warunku stymulowania rozwoju nowoczesnych i energooszczędnych technologii. Zgodnie z analizami sektorowymi, zbyt restrykcyjne wskaźniki nie przekładają się na ograniczenie emisyjności w systemie, lecz wpływają na zmniejszenie środków do dyspozycji poszczególnych podmiotów gospodarczych, które mogłyby być zainwestowane w nowoczesne technologie oraz badania i rozwój. Tak skonstruowane benchmarki prowadzą do nieproporcjonalnej w czasie konieczności zamiany paliwa, co - biorąc pod uwagę położenie geograficzne niektórych państw i brak możliwości szybkiej, systemowej zmiany mixu energetycznego - może zagrażać ich bezpieczeństwu energetycznemu. Taka sytuacja stanowi potencjalne ryzyko w przypadku Polski, która musiałaby zwiększyć swoje uzależnienie od importu gazu.

W związku z powyższym, dla Polski istotnym jest, aby podczas uzgadniania wskaźników emisji w procedurze komitologii wzięto pod uwagę strukturę paliwową wytwarzania ciepła w danym państwie członkowskim, tzn. umożliwiono zastosowanie wskaźników wielopaliwowych – zróżnicowanych w odniesieniu do używanego przez daną instalację paliwa.

Na forum UE Polska konsekwentnie wskazuje na negatywne konsekwencje opierania wskaźników na najbardziej efektywnych instalacjach w UE, które jest zagrożeniem zarówno dla bezpieczeństwa dostaw ciepła, jak i jakości powietrza (poprzez zwiększenie tzw. „niskiej emisji” w państwach nawęglonych, o znaczącym udziale ciepłownictwa sieciowego i kogeneracji na rynku ciepłowniczym - Polska, Niemcy, Czechy, Grecja, Włochy, Słowenia). Istnieje bowiem realne niebezpieczeństwo, że z powodu gwałtownego wzrostu cen ciepła w wyniku konieczności zakupu znacznej ilości uprawnień przez wytwórców opierających się na węglu, odbiorcy uznają za ekonomicznie zasadne odłączenie się od sieci ciepłowniczej i przejście na źródła indywidualne, co będzie miało negatywne konsekwencje dla jakości powietrza w Polsce i w innych krajach posiadających rozwinięte scentralizowane systemy ciepłownicze. Zagrożenie to zostało uwzględnione w projekcie dyrektywy o emisjach przemysłowych (IED), który został zaakceptowany przez Radę UE w czerwcu 2009 r. wraz z art. 33e stwarzającym specjalne uwarunkowania dla ciepłownictwa sieciowego w zakresie redukcji emisji NO_x oraz SO_2 . Powyższe podejście spotyka się także z aprobatą stowarzyszeń branżowych, tj.: Euroelectric, Euroheat & Power oraz Cogen.

Ad. 2. Kiedy zostaną ustanowione przepisy ustanawiające przydział uprawnień dla ciepłowni?

Zgodnie z art. 10a ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE do dnia 31 grudnia 2010 roku Komisja ma przyjąć w pełni zharmonizowane w całej Wspólnocie przepisy wykonawcze dotyczące przydziału uprawnień do emisji, m.in. dla sieci ciepłowniczych i wysokosprawnej kogeneracji. Zgodnie z harmonogramem prac przedstawionym na stronie internetowej Komisji, do wiosny 2010 ma być gotowy projekt decyzji zawierający wartości wskaźników oraz zasady przydziału bezpłatnych uprawnień. Do tego czasu będą trwały intensywne rozmowy z przedstawicielami państw członkowskich oraz przedstawicielami stowarzyszeń sektorowych, podczas których wypracowane zostaną wspólne ustalenia dotyczące benchmarków. W lipcu lub we wrześniu br. projekt aktu prawnego będzie przedłożony państwom członkowskim do głosowania. Ostateczne przyjęcie przepisów nastąpi do końca grudnia 2010 roku.

Ad. 3. Czy możliwe jest wynegocjowanie w obecnych zapisach „węglowego podejścia” do polskiej energetyki?

Polska w komitologii apeluje do państw członkowskich oraz do Komisji Europejskiej o wzięcie pod uwagę zasugerowanych problemów związanych z ustaleniem benchmarku dla ciepła, jednakże, ze względu na specyfikę sektora ciepłownictwa w Polsce (uzależnienie od węgla w wytwarzaniu), występują duże trudności w pozyskaniu sojuszników wśród innych państw członkowskich oraz w przekonaniu przedstawicieli Komisji, co do zasadności wprowadzenia wskaźników wielopaliwowych dla ciepłownictwa.

Obecnie nadal trwają intensywne prace nad metodologią przydziału uprawnień do emisji i trudno jest przewidzieć, jaki będzie ich końcowy rezultat.

Ad. 4. W jaki sposób rząd RP ma zamiar przeciwdziałać ewentualnemu skokowi cen ciepła?

Decydujący wpływ na poziom cen ciepła w Polsce ma Urząd Regulacji Energetyki (URE). Ceny ciepła określone są za pomocą taryf, które przedstawiają poszczególne przedsiębiorstwa do zatwierdzenia Prezesowi URE.

Szczegółowe zasady kalkulacji taryf dla ciepła określone zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. *w sprawie szczególnych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło* (Dz.U. Nr 193, poz. 1423), które jest aktem wykonawczym do ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Przedsiębiorstwo energetyczne opracowuje taryfę w sposób zapewniający pokrycie kosztów uzasadnionych w zakresie określonym w art. 45 ww. ustawy oraz kosztów ponoszonych odpowiednio w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9a ust. 9 ustawy. Następnie przedsiębiorstwo przedstawia taryfę do zatwierdzenia przez Prezesa URE, który analizuje zasadność przedstawionych kosztów i na ich podstawie zatwierdza indywidualną taryfę dla ciepła. Prezes URE może odmówić zatwierdzenia taryfy, jeżeli stwierdzi, iż nie zostały spełnione ww. przesłanki.

W kontekście benchmarków dla kogeneracji, Polska również postuluje o wprowadzenie benchmarku wielopaliwowego, co wpłynie na złagodzenie wzrostu cen po 2012 r.

Ad. 5. Czy w prowadzone obecnie negocjacje z Komisją Europejską nie należy włączyć przedstawiciela sektora ciepłowniczego?

W spotkaniach unijnej grupy roboczej ds. benchmarków mogą uczestniczyć tylko przedstawiciele administracji państw członkowskich. Przedstawiciele sektorów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji są zapraszani do rozmów z Komisją Europejską w ramach odrębnych konsultacji z przemysłem oraz organizacjami pozarządowymi.

Ministerstwo Gospodarki wspólnie z Ministerstwem Środowiska, które zajmują się tym zagadnieniem, pozostają w stałym kontakcie ze stowarzyszeniami branżowymi, informują o bieżącym postępie prac w ramach grup roboczych oraz konsultują z sektorem wszelkie podejmowane decyzje oraz poruszane kwestie.

2 powołane
MINISTRA
POLSKI
RETARZ STANU
Bartłomiej Błaszczyk

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych; KPRM